

Samenvatting Milieueffectrapportage

Omgevingsvisie en m.e.r.

De Omgevingsvisie stelt op strategisch niveau de kaders voor het provinciaal handelen bij toekomstige ontwikkelingen en activiteiten. De Omgevingsvisie bevat daarmee belangrijke keuzes voor het te voeren beleid en vormt de basis voor verdere uitwerkingen en plannen. Om bij deze keuzes het milieubelang¹ volwaardig mee te laten wegen wordt ten behoeve van het opstellen van de Omgevingsvisie een milieueffectrapportage (m.e.r.) uitgevoerd en een MER opgesteld.² In de planmilieueffectrapportage zijn het huidige beleid en de nieuwe beleidsaanpak vergeleken op hun kansen en risico's voor mens, omgeving en welvaart (People, Planet en Prosperity). Veel onderdelen van het voorgenomen beleid van de ontwerp-Omgevingsvisie zijn er mede op gericht effecten op Natura 2000 gebieden te beperken en de fysieke condities voor de gebieden te verbeteren (bijvoorbeeld de hydrologie en de belasting met nutriënten). Ook maakt de Omgevingsvisie geen grote ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk. Om deze redenen is geen passende beoordeling uitgevoerd.

Procedure

De procedure van de m.e.r. is in 2019 gestart met het bekend maken van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Daarin is de aanpak van de m.e.r. voor de Omgevingsvisie Limburg beschreven. De onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.) heeft advies uitgebracht over de NRD. De Commissie m.e.r. is een bij wet ingesteld, onafhankelijk adviesorgaan dat bij een m.e.r. verplicht om advies moet worden gevraagd. In de periode van de inspraak over de ontwerp-Omgevingsvisie en het planMER (zienswijzenperiode) brengt de Commissie advies uit over het plan-MER.

Aanpak van het MER

De interactie tussen het opstellen van de omgevingsvisie en het doorlopen van de m.e.r. heeft vorm gekregen in enkele iteratieslagen. Dat wil zeggen dat bij het tot stand komen van de ontwerp-Omgevingsvisie interactie heeft plaatsgevonden tussen de beleidsontwikkeling voor de Omgevingsvisie en de m.e.r. In het MER zelf is deze aanpak uitgebreid beschreven.

In het MER heeft de nadruk gelegen op het in beeld brengen van de kansen en de risico's van het voorgenomen beleid (geaggregeerd voor alle beleidsthema's) van de ontwerp-Omgevingsvisie voor de beoordelingsaspecten voor de hoofdaspecten People, Planet en Prosperity.

Deze kansen en risico's zijn gebaseerd op de analyse van het voorgenomen beleid van alle thema's van de ontwerp-Omgevingsvisie en zijn in het MER voor zowel de Provincie Limburg als per regio (Noord-, Midden- en Zuid-Limburg) samengevat en in beeld gebracht via een matrix. Onderstaande figuur bevat de matrix voor de Provincie Limburg.

¹ De term milieu dekt niet meer de lading, maar is nog wel in gebruik als de wettelijke term.

² Het is gebruikelijk de afkortingen (de) m.e.r. en (het) MER te gebruiken. De afkorting m.e.r. met kleine letters en puntjes ertussen staat voor de volledige procedure, de milieueffectrapportage. MER met hoofdletters, zonder puntjes staat voor het milieueffectrapport, het rapport dat hierbij opgesteld wordt. Ook hierbij geldt dat in het MER niet alleen naar het milieu wordt gekeken, maar naar het brede beoordelingskader gebaseerd op de indeling mens (people) – omgeving (planet) – welvaart (prosperity).

Beleidsthema	People				Planet				Prosperity			
	Gezonde, veilige leefomgeving	Aantrekkelijke leefomgeving	Wonen	Sociaal	Ecologisch kapitaal	Energie en grondstoffen	Bodem, water en ondergrond	Historisch kapitaal	Vestigingsklimaat	Werk en inkomen	Opleiding en netwerken	Bereikbaarheid
Bodem en ondergrond												
Water												
Natuur												
Landschap												
Wonen en leefomgeving												
Veiligheid en gezondheid												
Cultuur, sport en erfgoed												
Economie												
Werklocaties												
Land- en tuinbouw												
Mobiliteit												
Energie												

	grote kans op (groot) positief effect
	kans op positief effect
	kleine kans op positief effect
	geen positief of negatief effect
	klein risico op negatief effect
	risico op negatief effect
	groot risico op (groot) negatief effect

Toelichting op de matrix

In bovenstaande matrix bevatten de kolommen de twaalf aspecten van het beoordelingskader onder de drie hoofdaspecten People, Planet en Prosperity. In de rijen van de matrix zijn de beleidsthema's van de ontwerp-Omgevingsvisie opgenomen. Groene kleuren in de matrix duiden op een kans en rode kleuren op een risico. Als in een kolom (dat wil zeggen voor een aspect) zowel groene als rode vlakken staan, betekent dit dat het voorgenomen beleid zowel kansen biedt als risico's oplevert. In het MER is dit meer gedetailleerd uitgewerkt en toegelicht.

Algemene conclusie:

De algemene conclusie op basis van de uitgevoerde milieueffectrapportage is dat een aantal van de gestelde doelen kan worden gerealiseerd, maar de mate van doelbereik is mede afhankelijk van onder andere economische ontwikkelingen en van de daadwerkelijke inzet van middelen en instrumenten. De provincie Limburg maakt in de Omgevingsvisie keuzes over een twaalftal beleidsthema's. De vraag is of de opgaven die voortkomen uit deze beleidsthema's allemaal tegelijk in Limburg passen. De opgaven concurreren soms met elkaar, of leveren in combinatie met elkaar in andere gevallen juist weer voordelen op. Concurrerende ambities kunnen in de praktijk bijvoorbeeld optreden waar het gaat om het bijdragen aan de energietransitie: deze ambitie strookt onder omstandigheden niet met de ambitie de kenmerkende kwaliteiten en afwisseling van het Limburgse landschap te behouden. Elkaar versterkende ambities komen bijvoorbeeld tot uiting als gevolg van de woningbouwambitie (eerst de kwaliteit bebouwd gebied op orde maken, voordat overgegaan wordt tot het ontwikkelen van

uitleglocaties). Deze ambitie heeft grote positieve gevolgen voor de veiligheidsambitie en de landschappelijke en ecologische ambities. Het beeld voor de regio's verschilt enigszins. In Noord- en Midden-Limburg gelden Planet-aspecten (ecologisch en historisch kapitaal en bodem, water en ondergrond) als grootste risico-aspecten. In Zuid-Limburg doen de risico's zich nadrukkelijker voor bij People-aspecten (gezondheid, sociaal).

De staat van instandhouding van de Natura 2000-gebieden blijft een aandachtspunt, maar zal als gevolg van het voorgenomen beleid naar verwachting verbeteren. De invloed op de gebieden (door emissie van stikstof, maar ook via grondwater en recreatief medegebruik) neemt waarschijnlijk af als gevolg van maatregelen in de Omgevingsvisie (en ander, autonoom beleid). Voor het bereiken van de instandhoudingsdoelen zijn de flankerende instrumenten van groot belang. De biodiversiteit (buiten de natuurgebieden) is wel een belangrijk aandachtspunt.